

že zejména dne 13. října 1921 ráno byla u ní, stěžovala si na bolesti v životě a byla celá vyměněná a že S-ovou proto, že jí dle jejího udání bylo velmi zle, sama k lékaři poslala. Julie L-ová pak dosvědčila, že si jí S-ová již na jaře 1921 stěžovala na velké bolesti v těle, a že krátce před smrtí naříkala zase. Ani to fakultě při podání posudku známo nebylo a naopak vycházela z toho, že S-ová byla až do osudného zákroku zdráva a bolestí neměla, alespoň si nikomu na ně nestěžovala. Nalézací soud vyžádal si na to posudek soudních znalců a nevyhověl návrhu veřejného obžalobce, by výsledek hlavního líčení byl sdělen lékařské fakultě Karlovy university v Praze a by od ní vyžádán byl nový posudek. V tom shledává veřejný obžalobce, jenž si zmatečnou stížnost dle §u 281 odstavec druhý tr. ř. vyhradil, zmatečnost dle §u 281 čís. 4 tr. ř. a to právem. Nalézací soud porušil napadeným mezitímním nálezem zákon, jehož zachování jest přikázáno podstatou řízení, zajišťujícího trestní stíhání a obhajobu. Předpisuje totiž § 126 odstavec první tr. ř., že, jsou-li ohledně posudku pochybnosti, dlužno je odstraniti o p ě t n ý m slyšením znalců, t. j. znalců právě slyšených, a že teprve kdyby se tyto pochybnosti uvedeným způsobem odstraniti nedaly, sluší vyžádati posudek jednoho nebo několika jiných znalců. Že nalézací soud dle tohoto jasného zákonného předpisu nepostupoval, jest zřejmo, neboť nelze o tom pochybovati, že znalce, jenž dle uvedeného zákona za účelem odstranění vyskytnuvších se pochybností opětně vyslechnut býti měl, jest fakulta, která posudek podala a která nyní bude míti příležitost, přihlížeti také k okolnostem, které jí při podání posudku známy nebyly a zejména také k dalšímu zodpovídání se obžalovaného a k tomu, co na jeho prospěch přinesla obhajoba a co bylo předmětem hlavního líčení vůbec.

Čís. 1227.

Není vykročením z mezí obžaloby (§ 267 tr. ř.), dána-li k obžalobě ze zločinu vraždy porotcům eventuální otázka na zločin zabití.

Není závady, by veřejný obžalobce neujal se slova, bylo-li znovu zahájeno veřejné líčení, ježto si porotci vyžádali změnu otázek.

(Rozh. ze dne 4. června 1923, Kr II 246/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Mor. Ostravě ze dne 12. března 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zabití dle §u 140, 142 odstavec druhý tr. zák.

D ů v o d y:

Spis obžalovací vinil stěžovatele, že jednal proti svému bratru Jiřímu K-ovi v úmyslu, by ho usmrtil, takovým potměšilým způsobem, že z toho vzešla jeho smrt. Po skončeném průvodním řízení byly porotcům dány hlavní otázka čís. I., znějící na zločin vraždy, a eventuelní otázka čís. III., znějící na zločin zabití. Za porady o otázkách žádali

porotci na předsedovi hlavního přelíčení, by III. eventuelní otázka byla změněna tím způsobem, že se slova »přece v jiném nepřátelském úmyslu« nahradí slovy »bez nějakého úmyslu nepřátelského«. Předseda zahájil znova veřejné sezení. Veřejný obžalobce ujal se slova a vyličil porotcům pojem nepřátelského úmyslu. Obhájce vyhradil si zmatečnou stížnost z důvodu, že žalobce po resumé mluvil. Předseda vyložil pak porotcům zákonný pojem nepřátelského úmyslu, prohlásil usnesení soudního dvoru, že se porotci žádaná změna III. otázky nepřipouští, a odevzdal nezměněné otázky porotcům, kteří po tajné poradě odpověděli k otázce I. záporně, k otázce III. kladně. Rozsudku, jímž byl stěžovatel na základě tohoto výroku porotců uznán vinným zločinem zabití, vytýká zmatečnou stížnost obžalovaného zmatečnost z důvodů čís. 5, 7, 9, §u 344 tr. ř., než ve všech směrech neprávem. Obžalobci přísluší uplatňovati právo státu, by pachatel protizákonného činu byl soudem dle zákona potrestán. Na návrhu obžalobcově v obžalovacím spisu nebo při hlavním přelíčení závisí tudíž ovšem, zda může určitý skutek určitého pachatele býti soudem trestán. Než určití právní význam obžalobcem stíhaného skutku a míru jeho trestnosti přísluší výhradně soudu. Předmětem obžaloby je tudíž protizákonný čin, spočívající v poškození neb ohrožení právního statku a jsoucí v příčinné souvislosti s jednáním, po případě opomenutím pachatele. Tyto objektivní složky změny, ve světě zevnějším nastavší, jsou skutkovým základem a vymezují rozsah obžaloby, z něhož vykročení zakazuje soudu zásada vyslovená v prvním odstavci §u 2 a v §§ech 262, 267 tr. zák. Právní význam tohoto skutkového základu jest ovšem různý dle toho, bylo-li jednání (opomenutí) pachatelovo úmyslné či jen nedbalé, a směřoval-li v případě onom úmysl přímo k nastavšimu účinku, či nesl-li se za účelem jiným, obzvláště za účinkem méně vážným. Než tato subjektivní složka příčinného vývinu událostí neruší totožnost skutkového základu, objektivních složek a rozsahu obžaloby. Při usmrcení člověka jinou osobou jde, ať se o něm uvažuje s hlediska zločinu vraždy nebo s hlediska zločinu zabití, vždy o tutéž změnu v zevnějším světě, způsobenou týmž činem. Jde v obou případech o zničení právního statku lidského života i o jednání pachatelovo, spjaté příčinnou souvislostí s tímto protizákonným účinkem. Jde o tytéž objektivní složky, o tentýž skutek. Obě hlediska různí se jen subjektivní složkou, úmyslem pachatelovým, který směřuje při vraždě přímo k usmrcení člověka, kdežto při zabití stačí jakýkoliv jiný úmysl nepřátelský. Předmětem eventuelní otázky, znějící na zločin zabití je takto tentýž skutek, jaký je předmětem obžaloby pro zločin vraždy a hlavní otázky přimykající se k obžalobě. Dáním takové otázky eventuelní nevykročuje tudíž porotní soudní dvůr z mezí obžaloby, podané pro vraždu, neporušuje ustanovení §u 267 tr. ř. a nedává důvod zmatečnosti dle čís. 7 §u 281 tr. ř. Nezáleží na tom, že jiný úmysl nepřátelský za současného nedostatku úmyslu vražedného nebyl výsledky hlavního přelíčení ani výslovně tvrzen, ani přímo napovězen, že tedy nebyly zde předpoklady §u 320 tr. ř. Třebaže tu nebylo povinnosti soudu, nedá se s hlediska §u 262 tr. ř. důvodně popříti oprávnění jeho, dáti eventuelní otázku, o kterou jde. Obžalovaný omezil se na naprosté popírání jakékoliv činnosti proti usmrcenému Jiřímu K-ovi, pří-

mých důkazů pro vražedný úmysl tu nebylo, mimosoudní výpověď Františky H-ové poukázala ku předchozí hádce obžalovaného s usmrceným. Bylo proto na snadě, uvažovati, pokud se týče dáti porotcům uvažovati o činu s hlediska, zda obžalovaný jednal ne sice v úmyslu vražedném, avšak přece v jiném úmyslu nepřátelském, z hádky povstalém. K tomu, by porotcům byla dána i stížností postrádaná otázka eventuelní, znějící na přečin §u 335 tr. zák., nebylo nejmenší příčiny. Nebylo ani tvrzeno, ani napovězeno, ba nebylo tu ani vzdáleného průtahu, že smrt Jiřího K-a nastala pouhou nedbalostí stěžovatele. Ba předpokladu pouhé nedbalosti přičilo se přímo, co znalci shledali na mrtvole a udali o pravděpodobném způsobu usmrcení. Nemůže proto býti řeči ani o zmatku čís. 6 § 344 tr. ř., takto zřetelným poukazem uplatněným. S hlediska čís. 5 §u 344 tr. ř. vytýká stížnost, že bylo přes odpor stěžovatelova obhájce po skončeném přelíčení v obnoveném sezení znova jednáno, ačkoliv k tomu nebylo prý žádného důvodu. Výtka je pochybena již pro nedostatek formálního podkladu takové výtky; výhradně rozhodnými záznamy protokolu o hlavním přelíčení není osvědčeno, že obhájce odporoval opětnému zahájení sezení, že sobě, když předseda sezení znova zahajoval, vyžádal obhájce usnesení soudního dvoru, a že soudní dvůr odmítl obhájcův odpor, ač zmíněný zmatek předpokládá, že se nestalo usnesení soudního dvoru o návrhu, pokud se týče, že bylo vyneseno takové usnesení proti návrhu nebo přes odpor stěžovatele. Než i jinak jest výtka nesprávná i neodůvodněná hledíc k §u 327 tr. ř., předposlední odstavec. Není správným tvrzením stížnosti, že porotci žádali pouze o právní poučení v tom směru, co by se stalo, kdyby v odpovědi na III. eventuelní otázku zlý úmysl vyloučili. Porotci žádali naopak o změnu této otázky. Dle předposlední věty §u 327 tr. ř. bylo o žádané změně v sezení znova zahájeném jednati a usnesení učiniti. Bylo-li pak sezení předsedou znova zahájeno, nebylo závady, by se neujal slova veřejný obžalobce za účelem, aby naznačil, jaké stanovisko a z jakých důvodů zaujímá k takové změně otázky. Právo obhajoby tím zkráceno nebylo, jelikož i obhájce mohl ujati se slova a vyličiti své stanovisko (§§ 324, 255 tr. ř.). Neučinil-li tak, ač mu v tom bráněno nebylo, nemůže si stěžovati do toho, že promluvil jen obžalobce. Postup předsedy, při jehož opatřeních zůstalo, jelikož jim obhájce neodporoval, nedovolávaje se rozhodnutí soudního dvoru (§ 238 tr. ř.), vyhovuje tedy úplna zákonu.

Čís. 1228.

Krádeže dopouští se i vězeň, jenž uprchl z věznice v trestaneckých šatech a pak je zahodil anebo zcizil.

(Rozh. ze dne 7. června 1923, Kr I 198/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnickou stížností obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 26. ledna 1923, jímž obžalovaný uznán byl vinným zločinem krádeže dle §u 171, 173, 174 II. a) tr. zák.